

Shahid Bahonar
University of Kerman

Iranian
Accounting Association

Investigating the Effects of Mental Well-Being and Financial Transparency on the Willingness to Invest in Companies Listed on the Tehran Stock Exchange

Soleil Jafari*
Mansour Garkaz**
Parviz Saeedi***
Alireza Matoufi****

Abstract

Objective: The mental well-being of investors is one of the most important issues in today's economy, because this well-being has an impact on decisions and behaviors and can be considered as an influential factor. The purpose of this study is to identify the factors affecting mental well-being and financial transparency in the supply and willingness of investors to invest in companies listed on the Tehran Stock Exchange.

Method: This research is of descriptive-exploratory and applied type and is of mixed type, therefore it is divided into two parts: quantitative and qualitative. The statistical population of this research is in the quantitative part of the investors of Tehran Stock Exchange and in the qualitative part of the academic experts. Sampling method in the qualitative part is the snowball method and in the quantitative part, the method is available. The sample size is equal to 384 people and the research time is 2020-2021. The method of analysis of the findings is exploratory factor analysis and the structural equation model has been used to test the hypotheses.

Findings: The research findings show that mental well-being with 6 factors and perception of transparency with 9 factors affect the willingness to invest. Findings indicate that six factors (1- Satisfaction with the disclosure of financial information, 2- Satisfaction with the forecast of future profits, 3- Satisfaction with the possibility of bankruptcy, 4- Satisfaction with the possibility of easy financing, 5- Satisfaction with adherence to principles Ethical, 6- Satisfaction of proper relations with the company) on the mental well-being of investors and 9 factors (1- Disclosure of long-term investment information, 2- Disclosure of research and development costs, 3- Disclosure of capital expenditure information, 4- Disclosure Information of subsidiaries, 5- Sector reporting, 6- Disclosure of analysts' information, 7- Quick access to information and

Journal of Accounting Knowledge, Vol. 12, No. 3, Ser.46, pp. 169-189.

* Ph.D. of Accounting, Gorgan Branch, Islamic Azad University, Gorgan, Iran. (Email: jafari@minoodashtau.ac.ir).

** Corresponding Author, Associate Professor of Accounting, Gorgan Branch Islamic Azad University, Gorgan, Iran.

(Email: m_garkaz@yahoo.com).

*** Associate Professor of Management and Accounting, Islamic Azad University Aliabad Katul Branch, Aliabad Katul, Iran.

(Email: saeedi-p@aliabadiu.ac.ir).

**** Ph.D. Accounting Department, Gorgan Branch, Islamic Azad University, Gorgan, Iran. (Email: alirezamatoufi@gorganiau.ac.ir).

Submitted: 15 August 2020

Accepted: 20 April 2021

Publisher: Faculty of Management & Economics, Shahid Bahonar University of Kerman.

DOI: 10.22103/jak.2021.16313.3308

©The Authors.

Abstract

---

media, 8- Publication of actions and decisions of institutional investors, 9- Disclosure of company characteristics such as non-executive members, size, financial leverage And profitability) affect the financial transparency of companies and transparency and mental well-being affect the willingness of investors.

Conclusion: Transparency and mental well-being are among the factors that investors pay attention to in their decisions today. Transparency actually means the availability of financial information for investors, which can motivate them to participate in economic partnerships and affect mental well-being, which is an internal factor, and according to the research findings, the more mental well-being increases; The desire to invest also increases.

Keywords: *Mental Welfare, Financial Transparency, Investor Willingness.*

Paper Type: *Research Paper.*

Citation: Jafari, S., Garkaz, M., Saeedi, P., Matoufi, A. (2021). Investigating the effects of mental well-being and financial transparency on the willingness to invest in companies listed on the Tehran Stock Exchange. *Journal of Accounting Knowledge*, 12(3), 169-189 [In Persian].

بررسی اثرات رفاه ذهنی و شفافیت مالی بر تمایل به سرمایه‌گذاری در شرکت‌های عضو بورس اوراق بهادار تهران

سلیل جعفری*
منصور گرکز**
پرویز سعیدی***
علیرضا معطوفی****

چکیده

هدف: رفاه ذهنی سرمایه‌گذاران از جمله مهمترین مسائل اقتصاد عصر حاضر است، چرا که این رفاه در تصمیمات و رفتارها، تأثیر دارد و می‌تواند به عنوان یک عامل تأثیرگذار محسوب گردد. هدف پژوهش حاضر، شناسایی عوامل مؤثر بر رفاه ذهنی و شفافیت مالی در تأمین و تمایل به سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذاران در شرکت‌های عضو بورس اوراق بهادار تهران است.

روش: این پژوهش از نوع توصیفی-اکتشافی و کاربردی و از نوع آمیخته است از این رو به دو بخش کمی و کیفی تقسیم می‌گردد. جامعه آماری این پژوهش در بخش کمی سرمایه‌گذاران بورس اوراق بهادار تهران و در بخش کیفی خبرگان دانشگاهی هستند. روش نمونه‌گیری در بخش کیفی روش گلوله برفی و در بخش کمی، روش در دسترس است حجم نمونه برابر با ۳۸۴ نفر و قلمرو زمانی پژوهش سال‌های ۱۳۹۹-۱۳۹۸ است. روش تجزیه و تحلیل یافته‌ها، تحلیل عاملی اکتشافی است و برای آزمون فرضیه‌ها از الگوی معادلات ساختاری استفاده شده است.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد، که رفاه ذهنی با ۶ عامل و ادراک شفافیت با ۹ عامل بر تمایل به سرمایه‌گذاری اثرگذار است. یافته‌ها حاکی از آن است که شش عامل (۱- خشنودی از افشاء اطلاعات مالی، ۲- خشنودی از پیش بینی سودهای آتی، ۳- خشنودی از عدم احتمال ورشکستگی، ۴- خشنودی امکان تأمین مالی آسان، ۵- خشنودی از پایبندی به اصول اخلاقی، ۶- خشنودی از مناسبات و ارتباطات مناسب با شرکت) بر رفاه ذهنی سرمایه‌گذاران و ۹ عامل (۱- افشاء اطلاعات سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت، ۲- افشاء هزینه تحقیق و توسعه، ۳- افشاء اطلاعات مخارج سرمایه‌ای، ۴- افشاء اطلاعات شرکتهای تابعه، ۵- گزارش

مجله دانش حسابداری، دوره دوازدهم، ش ۳، پیاپی ۴۶، صص. ۱۸۹-۱۶۹.

* دکتری گروه حسابداری، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران. (واپانامه: jafari@minoodashtau.ac.ir).

** نویسنده مسئول، دانشیار حسابداری، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران. (واپانامه: m_garkaz@yahoo.com).

*** استادیار گروه حسابداری، واحد علی‌آباد کتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی‌آباد کتول، ایران. (واپانامه: saeedi-p@aliabadiu.ac.ir).

**** دکتری گروه حسابداری، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران. (واپانامه: Alirezamatoufi@gorganiau.ac.ir).

تاریخ دریافت: ۹۹/۵/۲۵ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱/۳۱

ناشر: دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه شهید باهنر کرمان.

بخشی، ۶- افشاء اطلاعات تحلیل گران، ۷- دسترسی سریع به اطلاعات و رسانه‌ها، ۸- انتشارات اقدامات و تصمیمات سرمایه‌گذاران نهادی، ۹- افشاء ویژگی‌های شرکت مانند اعضا غیرموظف، اندازه، اهرم مالی و سودآوری) بر شفافیت مالی شرکت‌ها اثرگذار است و شفافیت و رفاه ذهنی بر تمایل سرمایه‌گذاران موثر است.

نتیجه‌گیری: شفافیت و رفاه ذهنی از جمله عواملی هستند که امروزه سرمایه‌گذاران به آن در تصمیم‌گیری‌های خود اهمیت می‌دهند. شفافیت در واقع به معنای در دسترس بودن اطلاعات مالی برای سرمایه‌گذاران است که می‌تواند محرک آنها در مشارکتهای اقتصادی باشد و بر رفاه ذهنی، که یک عامل درونی است تأثیر گذار باشد و طبق یافته‌های پژوهش هر چه میزان رفاه ذهنی افزایش یابد؛ تمایل به سرمایه‌گذاری نیز افزایش می‌یابد.

واژه‌های کلیدی: رفاه ذهنی، شفافیت مالی، تمایل سرمایه‌گذاری.

نوع مقاله: پژوهشی.

استناد: جعفری، سلیل؛ گرکز، منصور؛ سعیدی، پرویز؛ معطوفی، علیرضا. (۱۴۰۰). بررسی اثرات رفاه ذهنی و شفافیت مالی بر تمایل به سرمایه‌گذاری در شرکت‌های عضو بورس اوراق بهادار تهران. *مجله دانش حسابداری*، ۱۲(۳)، ۱۸۹-۱۶۹.

مقدمه

امروزه اهمیت رفتار مصرف‌کننده در صنایع و حوزه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بر کسی پوشیده نیست (اسچافر و همکاران، ۲۰۱۸). شاید کسی تصور نمی‌کرد که روزی شرکت‌ها و مؤسسه‌های انتفاعی علاوه بر سودآوری و فروش، نگران رفتار مصرف‌کنندگان نیز باشند؛ اما پویایی و رقابت شدید و افزایش نگرانی نسبت به رفتار مصرف‌کنندگان درباره اعتماد یا بدبینی نسبت به محصولات شرکت‌ها و مؤسسه‌ها امری حیاتی برای بقا و ماندگاری آنان در بازار رو به رشد رقابتی در عصر حاضر است (باجلان، و همکاران، ۱۳۹۳).

باید توجه داشت که استفاده‌کنندگان اطلاعات؛ مصرف‌کننده محسوب می‌شوند که نیت آنها سرمایه‌گذاری است. مصرف‌کنندگان اطلاعات سعی می‌کنند با دستیابی به اطلاعات به موقع و قابل اتکا بهترین تصمیم را بگیرند و با توجه به شرایط خود بهترین سرمایه‌گذاری را انجام دهند. بر طبق تئوری اقتصاد اطلاعات، اطلاعات منابع کمیابی است که برای تولید یا مبادله در اقتصاد مورد استفاده قرار می‌گیرد. تقاضای اطلاعات از بهبود در تصمیم‌گیری تحت شرایط عدم اطمینان ناشی می‌شود. بر طبق این تئوری اطلاعات یک کالای اقتصادی است و تحصیل اطلاعات منجر به مساله‌گزینش اقتصادی می‌شود. اطلاعات از طرق مختلف در اختیار سرمایه‌گذاران و تصمیم‌گیرندگان قرار می‌گیرد ارزش اطلاعات هم از دیدگاه فزونی منافع بر مخارج با توجه به ساختار تئوری تصمیم و تئوری اقتصاد اطلاعات تعیین می‌شود و مبنای اقداماتی همچون سرمایه‌گذاری به وجود می‌آید (کندل، ۲۰۱۸). سرمایه‌گذاری، امروزه یکی از مهمترین عوامل تأثیرگذار بر اقتصاد کشورها است (نادری و همکاران، ۱۳۹۷). چراکه سرمایه‌عامل اصلی تولید و اشتغال هر کشوری است. تمایل به سرمایه‌گذاری بیانگر احتمال درگیر شدن در خرید سهام در بورس اوراق بهادار است (وبر و ویلیام، ۱۹۹۷) و تصمیم‌گیری برای سرمایه‌گذاری همواره، بر اساس روابط میان ریسک و بازده صورت می‌گیرد (السن، ۱۹۹۷)؛

مورتال و ساچل، ۲۰۱۸). به نظر دیاکون و ایونیو (۲۰۰۱) عامل اثرگذار بر تمایل سرمایه‌گذاران، ریسک ادراک شده است که ریسک ادراک شده خود تابعی از ترس از نبود اطلاعات شفاف و ترس از بی ثباتی سود و ترس از نبود قوانین لازم حمایتی در کشور است (دیاکون و ایونیو، ۲۰۰۱؛ ایم و همکاران، ۲۰۱۸). البته باید توجه داشت طبق تئوری تصمیم فردی سرمایه‌گذاران با انتخاب یک گزینه از بین گزینه‌های مختلف سعی می‌کنند بهترین تصمیم را بگیرند. بنابراین، بر اساس این تئوری، تصمیم‌گیرنده می‌خواهد تا اطلاعات بیشتری دریافت کند تا بر اساس آن بتواند در مورد احتمال رویدادهایی که ممکن است بعد از تصمیم رخ دهد تجدید نظر کند (رهنمای رودپشتی و صالحی، ۱۳۸۹)، این موضوع عرصه جدیدی را پیشرو تصمیم‌گیران قرار می‌دهد و آن هم حداکثر نمودن رفاه است.

رفاه، مفهومی مبهم با تفاسیر متعدد است که تعریف قابل قبول جهانی ندارد و معمولاً به دو بخش عینی و ذهنی تقسیم می‌شود (مدیری و آزادارمکی، ۱۳۹۱). در رویکرد عینی بر سنجش درآمد یا انطباق زندگی در وضعیت یکسان، تأکید می‌شود (برادران و حسین پور، ۱۳۹۱) و با شاخص‌های مشاهده‌ای مانند موقعیت اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی تبیین می‌شود (مدیری و آزادارمکی، ۱۳۹۱). این رویکرد در سنت آمارهای اجتماعی ریشه دارد که داده‌های آن به قرن ۱۹ برمی‌گردد؛ اما رویکرد ذهنی بر سنجش‌های نرم مثل رضایت از درآمد و مسکن تأکید دارد (برادران و حسین پور، ۱۳۹۱). در کشورهای توسعه‌یافته جهان برای تأمین رفاه عینی و ذهنی و افزایش بهزیستی و بهروزی مردم، معیار جدیدی از رفاه با هدف ترسیم جنبه‌های روحی و فکری جامعه، از جمله شادمانی فردی طراحی و تنظیم شده است و امنیت روان و احساس مقبولیت و در یک کلام رفاه ذهنی را فراهم آورده است، این رفاه جدید افراد یک جامعه را به مشارکت در امور و ورود در عرصه‌های اقتصادی و اجتماعی ترغیب کرده است (کالکاگینی، ۲۰۱۸). تمایل به سرمایه‌گذاری در بازارهای سهام تابعی از رفاه ذهنی است که این نوع رفاه ممکن است باعث افزایش ریسک‌پذیری فرد گردد.

استابس پایه‌گذار تئوری سرمایه‌گذاری بیان می‌کند شرکت‌ها برای عرضه سرمایه، به تهیه اطلاعات حسابداری رو می‌آورند (کاتیاما و کیم، ۲۰۱۸). شفافیت و رفاه ذهنی از جمله عواملی هستند که امروزه سرمایه‌گذاران به آنها هم وزن ریسک و بازده در تصمیم‌گیرهای خود اهمیت می‌دهند و می‌توان آنها را عوامل مؤثر بر تمایل سرمایه‌گذاری دانست (هان و همکاران، ۲۰۱۸). شفافیت در واقع به معنای در دسترس بودن اطلاعات خاص شرکتی برای سرمایه‌گذاران است که می‌تواند محرک کلیدی در رشد اقتصادی باشد (علوی طبری و پارسایی، ۱۳۹۸). یکی از ویژگی‌های مهم رفاه ذهنی، درونی بودن آن است؛ به این صورت که ارزیابی رفاه، مبتنی بر استانداردهای شخصی یک فرد است تا اینکه مبتنی بر استانداردهای دیگران باشد؛ با این حال در یک فرهنگ جمعگرا ارتباطات بین فردی در ادراک رفاه افراد اثرگذار است؛ زیرا در چنین فرهنگ‌هایی فرد نه تنها رفاه خود، بلکه رفاه مشترک جامعه را پیگیری می‌کند (ژانگ، ۲۰۱۵). شفافیت باعث ایجاد رفاه ذهنی می‌شود و خود آن از پاسخگویی می‌آید. شفافیت اصطلاح گسترده‌ای است که بر دسترسی آزاد به تصمیم‌گیری و آزادی اطلاعات دلالت دارد (هالن، ۲۰۰۸؛ آگیگ بی و همکاران، ۲۰۱۳).

شفافیت، برای اقتصاد ضروری است و باعث تخصیص بهتر منابع می‌گردد و مستقیماً با کارایی و رشد اقتصادی سر و کار دارد. کمبود اطلاعات شفاف در بازار موجب افزایش هزینه معاملات و شکست بازار خواهد شد (بهارستان و

همکاران، ۱۳۹۸). برخی از پژوهشگران معتقدند میزان شفافیت به ادراک ذی نفعان بستگی دارد و شفافیت را باید ادراک ذهنی فرد آگاه تلقی کرد (سکالر و همکاران، ۲۰۱۸). برخی دیگر معتقدند شفافیت ناشی از قابلیت دسترسی به اطلاعات است (لینستد و نارین، ۲۰۰۸) و هر چه پاسخگویی بیشتر باشد، شفافیت افزایش می‌یابد و هرچه شفافیت افزایش یابد، انتظار می‌رود ادراک ذهنی فرد که اثر مستقیم بر رفاه ذهنی او دارد، نیز افزایش یابد، از این رو پژوهش حاضر به دنبال شناسایی عوامل مؤثر بر رفاه ذهنی و شفافیت مالی و تأثیر آنها بر تمایل به سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذاران در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است.

در ادامه ساختار مقاله به این ترتیب خواهد بود؛ ابتدا مبانی نظری پژوهش تعریف می‌شود و سپس پیشینه تجربی و طرح فرضیه‌های پژوهش و در ادامه روش‌شناسی و یافته‌ها و آزمون فرضیه‌ها ارائه می‌گردد.

پیشینه پژوهش و تدوین فرضیه‌ها

تمایل به سرمایه‌گذاری

تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران فردی را می‌توان به عنوان نتیجه رویارویی انتظارات و ترجیحات، با توجه به محدودیتهای تحمیل شده بودجه و بازار در نظر گرفت. بخش بزرگی از تئوری مدرن سرمایه‌گذاری در چارچوب واریانس است. در این چارچوب واریانس بازده پرتفوی سرمایه‌گذار مهمترین معیار ریسک است (ولد و ولدمرکولووا، ۲۰۰۸)، ادراک ریسک بیان می‌کند که در ریسک یک جزء کیفی و یا ذهنی وجود دارد که در محاسبات کلاسیک مالی، حسابداری و اقتصاد مطرح نمی‌شود (ریکاردی، ۲۰۰۸)، که این همان مطلوبیت یا رفاه ذهنی است و می‌تواند همانند ریسک اثرگذار باشد یا حتی جایگزین آن گردد و تمایل به سرمایه‌گذاری را تحت تأثیر قرار دهد. مطالعات بسیاری به بررسی قصد رفتاری سرمایه‌گذاری پرداخته‌اند (کاروولد و تایگن، ۲۰۱۰؛ پارک و همکاران، ۲۰۱۰؛ شیم و همکاران، ۲۰۰۸). نیت رفتاری، توسط نگرش فرد، هنجار ذهنی و کنترل رفتاری ادراک شده تعیین می‌شود (گرانلدون، ۲۰۰۵). از دیدگاه کلی سرمایه‌گذاری به معنی مصرف پولهای در دسترس برای دستیابی به پولهای بیشتر، در آینده است؛ به عبارت دیگر، سرمایه‌گذاری یعنی به تعویق انداختن مصرف فعلی برای دستیابی به امکان مصرف بیشتر در آینده (گراسیمو و دومبروسکی، ۲۰۰۲). تمایل به سرمایه‌گذاری عبارت است از احتمال درگیر شدن در یک فعالیت خاص (وبر و همکاران، ۲۰۰۲؛ وبر و میلیمان، ۱۹۹۷) و در این پژوهش، بیانگر احتمال سرمایه‌گذاری در یک سهام شرکت‌های عضو بورس است و از طریق پرسشنامه الیوت و همکاران (۲۰۱۵) محاسبه می‌شود.

شفافیت مالی

یکی از عوامل مؤثر در تصمیم‌گیری، اطلاعات مناسب و مرتبط با موضوع تصمیم است. در صورتی که اطلاعات مورد نیاز به صورتی نامتقارن بین افراد توزیع گردد می‌توان نتایج متفاوتی را نسبت به موضوعی واحد، انتظار داشت. بر مبنای نظرات تئوریک عدم تقارن اطلاعات و محیط غیرشفاف، پیامدهای نامطلوب متفاوتی از قبیل افزایش هزینه‌های معاملات، ضعف بازار، نقدینگی پایین و به طور کلی کاهش سود حاصل از معاملات را در بازار سرمایه به همراه خواهد داشت. اثر پذیری منفی ارزش شرکت از عدم تقارن اطلاعاتی به بخش‌های مختلف یک شرکت انگیزه می‌دهد تا مکانیسم‌هایی را به منظور شناخت عوامل مؤثر بر شفافیت اطلاعاتی و کاهش عدم تقارن اطلاعاتی ایجاد کنند (یوسفی

اصل و همکاران، ۱۳۹۳). شفافیت مالی ویژگی مطلوب گزارش‌های مالی است اما به راحتی قابل سنجش نیست و در صورت مساوی بودن تمامی شرایط، سرمایه‌گذاران، سهامی را ترجیح می‌دهند که شفافیت بالاتری دارند. شفافیت، توانایی سرمایه‌گذاران را در نظارت افزایش داده و بنابراین، انگیزه مدیران را در اداره کاراتر امور افزایش می‌دهد. شفافیت توان مدیر را در تحت تملک در آوردن دارایی‌های شرکت به نفع خود یا سایر ذینفعان به غیر از سهامداران کاهش می‌دهد (**لانگ و همکاران، ۲۰۱۱**) و همچنین شفافیت می‌تواند با افزایش سطح کیفیت افشا سبب محدودیت در رفتارهای غیراخلاقی مدیران می‌شود (**هاشمی تپله نوئی و نیک کار، ۱۴۰۰**).

شفافیت اصطلاح گسترده‌ای است که بر دسترسی آزاد به اطلاعات جهت تصمیم‌گیری دلالت دارد (**پنسک، ۲۰۰۸**) عرضه اطلاعات شفاف برای مصرف‌کننده، به منظور رسیدن وی به انتخاب آگاهانه، موجب افزایش رقابت و ارتقای کیفیت تصمیمات می‌شود (**هالن، ۲۰۰۸؛ آگیگ بی و همکاران، ۲۰۱۳**). برخی از پژوهشگران معتقدند میزان شفافیت به ادارک ذی‌نفعان بستگی دارد و شفافیت را باید ادراک ذهنی فرد آگاه تلقی کرد (**هالتمن و همکاران، ۲۰۰۴؛ سکالر و همکاران، ۲۰۱۸**) برخی دیگر همچون **لینستد و نارین، (۲۰۰۸)** معتقدند شفافیت ناشی از قابلیت دسترسی به اطلاعات است. برخی هم شفافیت را محصول پاسخگویی می‌دانند (**راولینز، ۲۰۰۸**) و برخی دیگر مانند **موریس و دیگران (۲۰۰۴)** شفافیت را تابع اندازه شرکت و اهرم مالی می‌دانند و برخی دیگر مانند **آلت و لیسن (۲۰۰۶)** و **آلت و همکاران (۲۰۰۲)** شفافیت را تابع میزان اهرم مالی و میزان سودآوری شرکت می‌دانند و محققانی همچون **بوشمن، و همکاران (۲۰۰۴)**؛ **کویتینایلا (۲۰۱۲)**؛ **رودریگز بولیوار (۲۰۱۳)** عواملی مانند افشای اطلاعات سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت شرکت، افشای هزینه تحقیق و توسعه، افشای مخارج سرمایه‌ایی، گزارش‌بخش‌ها، گزارش شرکت‌های تابعه، میزان دسترسی به رسانه‌ها، افشای تحلیل‌های منتشره، انتشار اقدامات سرمایه‌گذاران نهادی و انتشار تعداد اعضای غیرموظف، را در شفافیت مالی شرکت‌ها مؤثر می‌دانند. یکی از موارد تأثیرگذار بر شفافیت گزارشگری مالی در شرکت‌ها، ویژگی‌های فردی مدیران عامل از جمله شهرت مدیرعامل است (**طاهری عابد و همکاران، ۱۳۹۷**). شفافیت می‌تواند بر سرمایه‌گذاران خرد اثر مثبت داشته باشد و تصویری واضح از درون شرکت مخابره کند (**مهرآذین و همکاران، ۱۳۹۰**).

به هر حال امروزه شفافیت عامل بسیار تأثیرگذاری در تصمیمات سرمایه‌گذاران است و حتی از دیدگاه برخی محققان شفافیت باعث رفاه ذهنی سرمایه‌گذاران شده و آنها را به سرمایه‌گذاری در شرکت‌های شفاف تشویق می‌کنند و علاوه بر این شفافیت مالی می‌تواند باعث افزایش دسترسی به اطلاعات در مورد سیاست‌های عمومی و بهبود استانداردهای حسابداری و در نهایت کاهش واکنش به شوک‌های مالی جهانی در بازار سرمایه هر کشوری شود (**لوئیس برندا مارکوئیس و همکاران، ۲۰۱۸؛ لانگ و همکاران، ۲۰۱۱**).

رفاه ذهنی

مفهوم رفاه از آن دسته مفاهیم سهل و ممتنع علوم اجتماعی است که وارد تحقیقات حسابداری شده است و به ندرت درباره تعریف آن توافق وجود دارد. رفاه را می‌توان توصیف وضعیت زندگی افراد دانست. رفاه ذهنی معمولاً به دو بخش عینی و ذهنی تقسیم می‌شود. در گذشته بیشتر بر بُعد عینی رفاه تأکید شده است؛ ولی از آنجا که ابعاد عینی مثل داشتن درآمد و غیره، به تنهایی تأمین‌کننده رفاه افراد نیست، توجه به رفاه ذهنی از قبیل امنیت، رضایت و احساس

آرامش به علت تأثیر مستقیم آن بر کیفیت زندگی انسان، اهمیت ویژه‌ای یافته است (برهانی و هادیزاده مقدم، ۱۳۹۵). رفاه ذهنی ارزیابی کلی افراد از کیفیت زندگی بر اساس استانداردهای شخصی آن‌هاست؛ نه بر اساس استانداردهای دیگران و دربرگیرنده دو عامل اصلی است. یکی، رضایت از زندگی و فعالیت صورت پذیرفته و دومی، تجربه احساسی که شامل احساسات مثبت و منفی است که احساسات مثبت به عبارتی دوری از احساسات منفی است (ژانگ و همکاران، ۲۰۱۵) عوامل زیادی بر رفاه ذهنی سرمایه‌گذاران تأثیرگذار است که از جمله مهم‌ترین آن‌ها می‌توان به امنیت اطلاعات مالی و عدم انحراف از گزارشات حسابداری شرکت‌ها، رضایت از تصمیمات اتخاذ شده مبتنی به سرمایه‌گذاری یا عدم سرمایه‌گذاری در سهامی خاص، احساس آرامش از حضور در بازار سرمایه و ... اشاره داشت. به اعتقاد محققانی همچون لایرد و همکاران (۲۰۱۳)؛ نایلار و همکاران (۲۰۱۲)؛ توماس و همکاران (۲۰۱۳) رفاه ذهنی سرمایه‌گذاران می‌تواند از عواملی همچون رضایت از سود هر سهم، رضایت از افزایش هزینه فرصت از دست رفته، رضایت از پیش‌بینی‌های سود آتی، رضایت از درصد کم احتمال ورشکستگی، رضایت از تأمین مالی سریع و خشنودی از افشاء معاملات عمده توسط شرکت، تأثیر بپذیرد. کالکاگینی (۲۰۱۸) نیز رفاه ذهنی را ناشی از خرسندی کلی افراد می‌داند و اعتقاد دارند این خرسندی از عواملی همچون رضایت در آمدی، کیفیت روابط سرمایه‌گذاران با شرکت، چگونگی مناسبات مسئولین و سرمایه‌گذاران، پابندی شرکت به اصول اخلاقی، دستیابی به موفقیت در سطح ملی توسط شرکت‌ها و توجه به سرمایه‌های اجتماعی، ناشی می‌گردد.

حیدرپور و خواجه محمود (۱۳۹۳) بیان می‌کنند؛ شرکت‌هایی که تصویر واضحی از آینده خود ارائه نموده‌اند، در بازار سهام مقبولیت بیشتری دارند. بنابراین، مدیران ممکن است ترغیب شوند تا با بیش شفافیت موجب افزایش عملکرد شرکت شوند و مقبولیت شرکت را افزایش دهند (هیسوجن فو، ۲۰۰۶) و این بهبود عملکرد و سیگنال مثبت، باعث رفاه ذهنی سرمایه‌گذاران می‌شود (کالکاگینی، ۲۰۱۸) و اعتماد حاصل شده ناشی از رفاه ذهنی و شفافیت، سرمایه‌گذاران را به سرمایه‌گذاری تشویق نماید در نتیجه فرضیه‌های تحقیق به صورت زیر بیان می‌شود:

فرضیه اول: مؤلفه‌های شفافیت مالی بر افزایش تمایل به سرمایه‌گذاری تأثیر دارد.

فرضیه دوم: مؤلفه‌های رفاه ذهنی بر افزایش تمایل به سرمایه‌گذاری تأثیر دارد.

روش‌شناسی تحقیق

تحقیق حاضر از حیث هدف بنیادی و از لحاظ گردآوری داده‌ها در طبقه توصیفی قرار می‌گیرد. بر اساس طبقه‌بندی تحقیقات حسابداری در دسته مالی رفتاری است و مشابه اکثر پژوهش‌های مالی رفتاری، پژوهش حاضر یک پژوهش آمیخته اکتشافی است و دارای دو بعد کیفی و کمی است. در بخش اول هدف شناسایی عوامل اقتصادی مؤثر بر شفافیت مالی و رفاه ذهنی است، برای این هدف از روش کیفی استفاده گردید، بدین صورت که ابتدا براساس سخنرانی‌ها، مقالات و فعالیت‌ها، اساتید متخصص در این زمینه به عنوان جامعه خبره انتخاب شدند، سپس از طریق مصاحبه در سه مرحله با این خبرگان (به تعداد ۹ نفر)، مؤلفه‌های مؤثر بر شفافیت مالی و رفاه ذهنی سرمایه‌گذاران شناسایی گردید و با استفاده از الگوی استخراج شده، بخش کمی آغاز و فرضیه‌سازی انجام گرفت تا مؤلفه‌های شناسایی شده در بخش

کیفی در یک نمونه بزرگتر مورد ارزیابی قرار گیرد. برای رسیدن به هدف بخش کمی از تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی استفاده گردید.

اندازه گیری متغیرهای تحقیق

رفاه ذهنی سرمایه گذاری

برونی و پورتا (۲۰۰۷) رفاه ذهنی را به عنوان حالتی از رفاه که هم شامل عنصر شناخت و دل بستگی است، تعریف می کنند و آن را خشنودی حاصل شده می دانند. **دینر (۱۹۹۸)** رفاه ذهنی را بازتاب شناختی همچون رضایت از زندگی، رضایت شغلی یا مالی و سرمایه گذاری، تعهدات و همچنین شامل عکس العمل های عاطفی در برابر وقایع زندگی می دانند و در این پژوهش رفاه ذهنی سرمایه گذاران، خشنودی یا احساس رضایت ناشی از اقدامات مدیران یا شرکت، است که براساس یافته های بخش کیفی پژوهش و براساس نظر خبرگان؛ از طریق ۶ عامل (شامل ۱- خشنودی از افشاء اطلاعات مالی، ۲- خشنودی از پیش بینی سودهای آتی، ۳- خشنودی از عدم احتمال ورشکستگی، ۴- خشنودی امکان تأمین مالی آسان، ۵- خشنودی از پایبندی به اصول اخلاقی، ۶- خشنودی از مناسبات و ارتباطات مناسب با شرکت) و از طریق پرسشنامه بدست می آید.

شفافیت مالی

شفافیت، هسته مرکزی گزارشگری مالی مدرن است. تحقیقات پیشین (برای مثال **بوشمن، و همکاران (۲۰۰۴)**)؛ **لنگ و میفیت (۲۰۱۱)**) نشان داده اند یکی از مهم ترین عواملی که موجب جذابیت شرکت از دیدگاه سرمایه گذاران می شود؛ شفافیت است. بر مبنای این تحقیقات، شفافیت در گزارشگری مالی می تواند تمایل سرمایه گذاران را افزایش دهد. در طرف مقابل، عدم شفافیت می تواند موجب بدبینی و کژ اخلاقی شده و در نهایت به ارزش گذاری ضعیف شرکت و عدم اطمینان منتهی شود. شفافیت عبارتست از دسترسی گسترده به اطلاعات مربوط و قابل استناد در مورد عملکرد دوره، موقعیت مالی، فرصت های سرمایه گذاری، راهبری، ارزش و ریسک شرکت هایی که مورد مبادله عموم قرار می گیرند (**بوشمن و همکاران، ۲۰۰۴**). در این پژوهش بر اساس یافته های بخش کیفی و براساس نظر خبرگان شفافیت مالی نمره ای است که براساس ۹ عامل (۱- افشاء اطلاعات سرمایه گذاری های بلندمدت، ۲- افشاء هزینه تحقیق و توسعه، ۳- افشاء اطلاعات مخارج سرمایه ای، ۴- افشاء اطلاعات شرکت های تابعه، ۵- گزارش بخشی، ۶- افشاء اطلاعات تحلیل گران، ۷- دسترسی سریع به اطلاعات و رسانه ها، ۸- انتشارات اقدامات و تصمیمات سرمایه گذاران نهادی، و ۹- افشاء ویژگی های شرکت مانند اعضا غیرموظف، اندازه، اهرم مالی و سودآوری) از طریق پرسشنامه بدست می آید.

تمایل به سرمایه گذاری

عوامل زیادی بر سرمایه گذاری و تمایل به آن اثر می گذارد (**حسین زاده و دور اندیش، ۱۳۹۱**). برخی از محققان ویژگی های احساسی و بازده و برخی دیگر عواملی همچون سود هر سهم، ثبات مالی، مدیریت سرمایه گذاری، سود روی معامله و گروهی دیگر عواملی مثل تجربه و ریسک پذیری مدیران، حمایت سرمایه گذاران خطرپذیر و سرمایه اولیه را به عنوان عوامل رفتاری و محیطی مؤثر برای جذب تمایلات سرمایه گذاران می دانند و محققانی همچون **رهنمای رودپشتی و همکاران (۱۳۸۹)** محتوای اطلاعاتی گزارشات را مبنای دانند. **حجت الاسلامی (۱۳۸۵)** کیفیت خدمات

کارگزاران و عملکرد اطلاعاتی (شفافیت) سازمان بورس را بر رضایت سرمایه‌گذاران مؤثر می‌داند و رضایت و رفاه ذهنی سرمایه‌گذاری را عامل تمایل به سرمایه‌گذاری برمی‌شمارد. در پژوهش حاضر تمایل به سرمایه‌گذاری نمره‌ای است که از طریق پرسشنامه **الیوت و همکاران (۲۰۱۵)** حاصل گردید، که در پرسشنامه الیوت تمایل به سرمایه‌گذاری از برآورد آزمودنی‌ها همچون میزان جذابیت، احتمال انجام سرمایه‌گذاری در واحد تجاری فرضی اندازه‌گیری می‌شود و دارای طیف یک تا پنج است.

داده‌ها و جامعه آماری تحقیق

دوره تحقیق، سال‌های ۱۳۹۹-۱۳۹۸ است. با توجه به این که برای محاسبات برخی متغیرهای تحقیق نیاز به مصاحبه با خبرگان است تا مؤلفه‌های مورد نظر شناسایی شود، شناسایی مؤلفه‌ها و تبیین فرضیه‌ها و طراحی پرسشنامه‌ها طولانی شد. جامعه آماری بخش کمی این پژوهش سرمایه‌گذاران، هستند و از آنجایی که بورس اوراق بهادار محل رسمی تجمع سرمایه‌گذاران هستند، جامعه آماری سرمایه‌گذاران بورس اوراق بهادار تهران محسوب می‌گردد. روش نمونه‌گیری در بخش کیفی روش گلوله برفی است و برای بخش کمی از روش در دسترس استفاده شد و برای محاسبه حجم نمونه از جدول مورگان استفاده گردید و از آنجایی که تعداد اعضاء جامعه نامحدود است، حجم نمونه باید برابر با ۳۸۴ نفر می‌بود، از این رو توزیع پرسشنامه بصورت تصادفی در بین سرمایه‌گذاران آنقدر ادامه یافت تا پاسخ‌ها به تعداد کفایت رسید و ۳۸۴ نفر پرسشنامه جمع‌آوری گردید.

روایی و پایایی

در پژوهش حاضر، برای تأیید روایی پرسشنامه از روش خبرگان و روش روایی همگرا استفاده شد، بدین صورت پرسشنامه بعد از طراحی در اختیار ۹ نفر از استادان مجرب قرار گرفت. در نهایت مناسب بودن گویه‌ها به منظور اندازه‌گیری هدف مورد نظر، توسط خبرگان تأیید گردید. البته روایی پرسشنامه با روش صوری نیز مورد بررسی قرار گرفت. روایی صوری نوعی از روایی سازه است که از طریق تحلیل عاملی به دست می‌آید. هرگاه تحلیل عاملی روی یک ماتریس همبستگی صورت گیرد آزمون‌هایی که تحت تأثیر عوامل خاصی قرار گرفته دارای بار عاملی بالا در آن عامل هستند. نتایج روایی صوری و همگرا نیز نشان داد پرسشنامه پژوهش از نظر مناسب بودن گویه‌ها برای اندازه‌گیری، هدف مورد نظر را تحقق بخشیده است. در این پژوهش برای اطمینان از پایایی پرسشنامه‌های توزیع شده از ضریب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی استفاده شد. مقدار ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۹۶۲ است که نشان از پایایی در سطح مطلوبی است.

جدول ۱. فراوانی ویژگی‌های اعضای نمونه

ویژگی افراد	زیرگروه	تعداد
جنسیت	مرد	۲۹۲
	زن	۹۲
آخرین مدرک تحصیلی	دیپلم و زیر دیپلم	۱۰
	فوق دیپلم	۵۰
	لیسانس	۲۰۰
	فوق لیسانس و بالاتر	۱۲۴

۲۰۰	کمتر از ۵ سال	سال ورود به بازار
۹۰	بین ۵ تا ۱۰ سال	
۵۰	بین ۱۱ تا ۱۵ سال	
۴۴	بیشتر از ۱۶ سال	
۱۸۹	۲۰ تا ۳۰ سال	سن
۱۲۳	۳۱ تا ۴۰ سال	
۳۶	۴۱ تا ۵۰ سال	
۲۷	۵۱ تا ۶۰ سال	
۹	بیش از ۶۰ سال	
۱۵۰	رشته‌های مالی (حسابداری)	رشته تحصیلی
۲۳۴	رشته‌های غیر مالی	

ساختار پرسشنامه

پرسش‌نامه طراحی شده در این تحقیق از نوع بسته است و جهت تدوین پرسشنامه از طیف لیکرت پنج درجه‌ای که یکی از رایج‌ترین مقیاس‌های اندازه‌گیری پاسخ‌های بسته به شمار می‌رود، استفاده گردید. پرسشنامه پژوهش حاضر دارای دو بخش سئوال‌ات عمومی و اختصاصی است که در بخش سئوال‌ات عمومی ۶ سئوال شامل؛ نام و نام خانوادگی، جنسیت، آخرین مدرک تحصیلی، سابقه حضور در بازار سرمایه، رشته تحصیلی و سن وجود دارد. برای بخش سئوال‌ات تخصصی لازم به توضیح است که ابتدا با استفاده از ۳ مرحله مصاحبه عمیق مؤلفه‌های مؤثر شفافیت مالی و رفاه ذهنی یعنی متغیر مستقل که ممکن است بر تمایل سرمایه‌گذاری مؤثر باشد شناسایی گردید و سئوال‌ات مناسب برای استفاده در بخش کمی استخراج شد که این سئوال‌ات در مرحله اول ۶۸ سئوال بودند. چون تعداد سئوال‌ات برای شناسایی مؤلفه‌های رفاه ذهنی و شفافیت زیاد بود، از نظر سنجی از خبرگان استفاده گردید؛ که بعد از نظر سنجی از خبرگان؛ فقط ۴۵ سئوال از میان ۶۸ سئوال، برای سنجش متغیرهای مستقل کارآمد محسوب شدند و سئوال‌ات تخصصی بخش متغیرهای مستقل نهایتاً به ۴۵ سئوال تقلیل یافت.

در فرآیند تحلیل عاملی اکتشافی یعنی بخش کمی نیز، سئوال‌هایی که بار عاملی آنها کمتر از ۰/۵ بود حذف شد که این امر باعث شد، ۴۵ سئوال مربوطه که حاصل نظر سنجی خبرگان بود به ۳۷ سئوال جهت سنجش متغیرهای مستقل تقلیل یافت. برای سنجش متغیر وابسته نیز از پرسشنامه استاندارد **الیوت و همکاران (۲۰۱۵)** استفاده شد، که این پرسشنامه ۴ سئوال دارد. نهایتاً در مجموع سئوال‌ات پرسشنامه تحقیق که مورد استفاده قرار گرفت، شامل ۶ سئوال اطلاعات عمومی و ۴۱ سئوال تخصصی یعنی ۳۷ سئوال برای سنجش متغیرهای مستقل (در سمت راست تصویر الگوی ساختاری) و ۴ سئوال برای سنجش متغیر وابسته (در سمت چپ الگوی ساختاری)، بود.

یافته‌های بخش کیفی: مصاحبه عمیق

برای شناخت مؤلفه‌های رفاه ذهنی و شفافیت مالی سرمایه‌گذاران روش کیفی انتخاب شد. روش دلفی مصاحبه، برای این بخش مورد استفاده قرار گرفت. برای اجرای مصاحبه با خبرگان ابتدا معیارهای انتخاب خبرگان تعیین شد، و طی جلسات همفکری با اساتید راهنما و مشاور و مطالعه کتب و مقالات مشابه، معیارهای انتخاب خبرگان مشخص شد،

که این معیارها عبارتند از: ۱- چاپ مقاله و کتاب در زمینه رفاه ذهنی یا تمایل به سرمایه‌گذاری، ۲- فهم نظری موضوع و موافقت با مشارکت و همکاری در اجرای این تحقیق، ۳- برخورداری از دانش و تخصص در زمینه حسابداری مالی رفتاری، ۴- پیشنهاد شده توسط سایر خبرگان، ۵- مشارکت در سخنرانی‌ها و مجامع حرفه‌ای مرتبط با موضوع. در که در نهایت ۹ خبر از طریق روش گلوله برفی انتخاب شد. نتایج مصاحبه با این نمونه در جدول زیر ارائه شده است:

جدول ۲. میزان اهمیت هر مؤلفه از نظر خبرگان

خبرگان	مؤلفه‌های رفاه ذهنی					مؤلفه‌های شفافیت				
	اول	دوم	سوم	چهارم	پنجم	ششم	هفتم	هشتم	نهم	
نفر اول	۵	۴	۴	۵	۴	۴	۴	۵	۴	
نفر دوم	۴	۴	۳	۴	۴	۴	۴	۴	۵	
نفر سوم	۴	۳	۳	۴	۴	۴	۴	۴	۵	
نفر چهارم	۴	۴	۵	۴	۵	۵	۵	۴	۴	
نفر پنجم	۵	۵	۵	۴	۵	۵	۵	۲	۵	
نفر ششم	۵	۵	۴	۵	۵	۳	۴	۵	۵	
نفر هفتم	۳	۴	۴	۴	۵	۳	۴	۵	۵	
نفر هشتم	۴	۴	۳	۴	۴	۴	۴	۴	۵	
نفر نهم	۵	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۵	
میانگین	۴/۳	۴/۲	۳/۹	۴/۲	۴/۴	۴/۱	۴/۱	۴/۱	۴/۸	
میانه	۴	۴	۴	۴	۵	۴	۴	۴	۵	

اجماع خبرگان یکی از روشهای کیفی محسوب می‌شود، نفر اول ۸ عامل را مهمترین عوامل مؤثر بر رفاه ذهنی و شفافیت می‌داند. نفر دوم ۱۵ عامل را مهمترین عوامل مؤثر بر رفاه ذهنی و شفافیت می‌داند. ولی در نهایت بعد از سه مرحله مصاحبه برای شناسایی مؤلفه‌های رفاه ذهنی و شفافیت از میانگین و میانه برای تعیین میزان اجماع استفاده شده است، که این معیارها نیز ۱۵ عامل مورد نظر را به عنوان مهمترین عوامل تأیید می‌کنند. البته طبق نظر خبرگان رفاه ذهنی و شفافیت بطور مستقیم بر تمایل به سرمایه‌گذاری مؤثر است. حال مؤلفه اول از نظر خبرگان بطور میانگین بیشتر از ۴ بر تمایل به سرمایه‌گذاری اثر گذار است و عامل آخر از نظر خبرگان بطور میانگین صد درصد می‌تواند مؤلفه اثر گذار بر تمایل باشد.

آمار توصیفی بخش کمی

آمار توصیفی کلیه متغیرهای تحقیق از نظر شاخص‌های آماری به شرح زیر می‌باشد. به عنوان مثال، برای متغیر خشنودی از افشاء اطلاعات مالی حداقل نظرات مقدار ۱ و حداکثر نظرات مقدار ۵ و میانگین و انحراف معیار نظرات به ترتیب به میزان ۳/۷۰ و ۰/۴۹ است و برای متغیر خشنودی از پیش بینی سودهای آتی حداقل نظرات مقدار ۱ و حد اکثر نظرات مقدار ۵ و میانگین و انحراف معیار نظرات به ترتیب به میزان ۳/۷۳ و ۰/۴۹ بدست آمده است، وقتی میانگین بیشتر از عدد سه است یعنی جمع نمره پاسخ دهندگان به آن سؤال بیشتر از متوسط و حول و حوش عدد ۴ بوده است. میانگین خشنودی از عدم احتمال ورشکستگی ۳/۷۳ و انحراف معیار آن ۰/۰۵ است. میانگین افشاء هزینه تحقیق و توسعه

۳/۸۱ است و به معنای آن است که از نظر بیشتر سهامداران افشای هزینه و تحقیق و توسعه اثر بالایی در تمایل به سرمایه گذاری دارد.

جدول ۳. آمار توصیفی متغیرهای تحقیق

متغیر	تعداد	حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار	واریانس
خشنودی از افشاء اطلاعات مالی	۳۸۴	۱/۰۰	۵/۰۰	۳/۷۰۸	۰/۰۴۹	۰/۵۵۲
خشنودی از پیش بینی سودهای آتی	۳۸۴	۱/۰۰	۵/۰۰	۳/۷۳۴	۰/۰۴۹	۰/۵۵۰
خشنودی از عدم احتمال ورشکستگی	۳۸۴	۱/۰۰	۵/۰۰	۳/۷۳۰	۰/۰۵۴	۰/۶۹۰
خشنودی امکان تأمین مالی آسان	۳۸۴	۱/۰۰	۵/۰۰	۳/۹۴۸	۰/۰۴۸	۰/۵۳۲
خشنودی از پایبندی به اصول اخلاقی	۳۸۴	۱/۰۰	۵/۰۰	۴/۱۲۴	۰/۰۳۶	۰/۲۹۹
خشنودی از مناسبات و ارتباطات مناسب با شرکت	۳۸۴	۱/۰۰	۵/۰۰	۳/۸۲۸	۰/۰۴۴	۰/۴۴۵
افشاء اطلاعات سرمایه گذاری های بلندمدت	۳۸۴	۱/۰۰	۵/۰۰	۳/۸۰۷	۰/۰۵۴	۰/۶۸۲
افشاء هزینه تحقیق و توسعه	۳۸۴	۱/۰۰	۵/۰۰	۳/۸۴۱	۰/۰۴۵	۰/۴۶۲
افشاء اطلاعات مخارج سرمایه ای	۳۸۴	۱/۰۰	۵/۰۰	۳/۹۱۰	۰/۰۵۵	۰/۷۰۳
افشاء اطلاعات شرکت های تابعه	۳۸۴	۱/۰۰	۵/۰۰	۴/۰۳۴	۰/۰۴۱	۰/۳۸۷
گزارش بخشی	۳۸۴	۱/۰۰	۵/۰۰	۴/۰۳۴	۰/۰۵۳	۰/۶۵۴
افشاء اطلاعات تحلیل گران	۳۸۴	۱/۰۰	۵/۰۰	۳/۹۲۳	۰/۰۴۹	۰/۵۵۴
دسترسی سریع به اطلاعات و رسانه ها	۳۸۴	۱/۰۰	۵/۰۰	۳/۹۱۸	۰/۰۵۲	۰/۶۲۷
انتشارات تصمیمات سرمایه گذاران نهادی	۳۸۴	۱/۰۰	۵/۰۰	۳/۸۷۶	۰/۰۵۳	۰/۶۴۴
افشاء ویژگی های شرکت	۳۸۴	۱/۰۰	۵/۰۰	۳/۹۱۰	۰/۰۵۵	۰/۷۰۳
تمایل به سرمایه گذاری	۳۸۴	۱/۰۰	۵/۰۰	۴/۰۱۰	۰/۰۴۵	۰/۷۱۳

نتایج آمار استنباطی

روش تجزیه و تحلیل آماری: در پژوهش حاضر برای برای تحلیل یافته ها از معادلات ساختاری استفاده گردید. تکنیک مدل سازی معادلات ساختاری یکی از جدیدترین و قوی ترین روش های تجزیه و تحلیل چند متغیره است که برخی هم به آن تحلیل ساختاری کوواریانس و الگوسازی علی اطلاق می کنند. تکنیک های مدل سازی معادلات ساختاری شامل دو تحلیل عاملی اکتشافی و تائیدی (الگوی اندازه گیری) و تحلیل رگرسیون (الگوی ساختاری) است. در بخش کیفی این پژوهش از روش مصاحبه عمیق استفاده شد و این مصاحبه ها در سه دور انجام گرفتند. بدین صورت که در مصاحبه دور اول به صورت ساخت نیافته و باز این سؤال مطرح شد که چه عواملی می توانند بر رفاه ذهنی سرمایه گذاران و اداراک شفافیت مالی اثر بگذارند و آیا این عوامل می تواند بر تمایل سرمایه گذاران بر سرمایه گذاری مجدد یا حفظ سرمایه خود مؤثر باشند. در دور دوم متغیرهایی شناسایی شده از نظرات خبرگان و متغیرهای موجود در ادبیات، تجمع و جهت بررسی در اختیار خبرگان قرار گرفت تا اگر متغیر جدیدی لازم است اضافه گردد. در دور نهایی عوامل مذکور به صورت جدول در اختیار خبرگان قرار گرفت تا میزان موافقت خود را در خصوص اهمیت عامل با درجه بندی لیکرت ابراز نمایند و میزان اجماع خبرگان ملاک انتخاب قرار گرفت که در نهایت ۱۵ عامل انتخاب شد. برخلاف پژوهش های کمی، پژوهش های کیفی تست های خاصی برای تأیید اعتبار ندارند. در این پژوهش برای افزایش اعتبار درونی از روش های مثلثی، بررسی های اعضا و بررسی زوجی استفاده شد.

به منظور پی بردن به متغیرهای زیربنایی یک پدیده، یا تلخیص مجموعه‌ای از داده‌ها، از روش تحلیل عاملی اکتشافی استفاده می‌شود (سکاران، ۱۳۸۰). در انجام تحلیل عاملی اکتشافی، ابتدا باید از این مسأله اطمینان حاصل شود که آیا می‌توان داده‌های موجود را برای تحلیل مورد استفاده قرار داد یا خیر؟ بنابراین، در ابتدا به بررسی مناسب بودن داده‌ها برای تحلیل عاملی می‌پردازیم. روش‌های مختلفی برای این کار وجود دارد که از جمله آنها می‌توان به محاسبه مقدار KMO اشاره کرد که مقدار آن همواره بین ۰ تا ۱ در نوسان است. در صورتی که مقدار KMO کمتر از ۰/۵۰ باشد، داده‌ها برای تحلیل عاملی مناسب نخواهد بود و اگر مقدار آن بزرگتر از ۰/۷ باشد، همبستگی‌های موجود در بین داده‌ها برای تحلیل عاملی مناسب خواهد بود. برای اطمینان از مناسب بودن داده‌ها مبنی بر اینکه ماتریس همبستگی‌هایی که پایه تحلیل قرار می‌گیرد، در جامعه برابر با صفر نیست، از آزمون بارتلت استفاده شده است. به عبارت دیگر، با استفاده از آزمون بارتلت می‌توان از کفایت نمونه‌گیری اطمینان حاصل کرد. نتایج حاصل که در جدول شماره ۲ نشان داده است که همبستگی‌های موجود بین داده‌ها برای تحلیل عاملی و نمونه‌گیری کفایت دارد، از این رو می‌توان به تحلیل عاملی، اقدام کرد. بر اساس نتیجه آزمون KMO (کیزر-میر-اولکین) که مقدار آن برابر با ۰/۸۷ (بزرگ‌تر از ۰/۷۰) است، داده‌های پژوهش قابل تقلیل به تعدادی عامل‌های زیر بنایی و بنیادی هستند. همچنین، نتیجه آزمون بارتلت که در سطح خطای کوچکتر از ۰/۰۱ معنادار است، نشان می‌دهد که ماتریس همبستگی بین گویه‌ها ماتریس واحد نیست؛ یعنی از یک طرف بین گویه‌های داخل هر عامل همبستگی بالایی وجود دارد و از طرف دیگر بین گویه‌های یک عامل با گویه‌های عامل دیگر، هیچ گونه همبستگی مشاهده نمی‌شود.

جدول ۴. آزمون KMO و Bartlett

۰/۸۷۳	شاخص کفایت نمونه‌گیری کیزر-میر-اولکین	
۲۰۳۲۹/۷۲۰	کای اسکوئر	
۶۶۶	درجه آزادی	آزمون کرویت بارتلت
۰/۰۰۰	سطح معناداری	

همانطور که جدول ۴ نشان می‌دهد آماره آزمون KMO برای تمامی گویه‌ها از ۰/۵ بالاتر است و سطح معناداری نیز برای تمامی متغیرهای مشاهده شده از ۰/۰۵ کمتر است، لذا تحلیل عاملی برای گویه‌های سازه‌ها مناسب است. پس از اطمینان از این پیش‌فرض، تحلیل عاملی به روش مؤلفه‌های اصلی و چرخش واریماکس بر روی پاسخ‌های شرکت‌کنندگان انجام شد. پس از مشاهده نتایج، برای استخراج عامل‌ها از مقادیر ویژه بالاتر از یک به عنوان ملاک انتخاب، استفاده شد. البته برای انجام این کار بارها و بارها گویه‌های که دارای بار کمتر از ۰/۵ بود، حذف شد و در نهایت ۳۷ گویه بر ۱۵ عامل بارگیری شد. در واقع نتایج نشان داد که رفاه ذهنی با ۶ عامل و ادراک شفافیت با ۹ عامل بر تمایل به سرمایه‌گذاری اثرگذار است. یافته‌ها حاکی از آن است که شش عامل (۱- خشنودی از افشاء اطلاعات مالی، ۲- خشنودی از پیش‌بینی سودهای آتی، ۳- خشنودی از عدم احتمال ورشکستگی، ۴- خشنودی امکان تأمین مالی آسان، ۵- خشنودی از پایبندی به اصول اخلاقی، ۶- خشنودی از مناسبات و ارتباطات مناسب با شرکت) بر رفاه ذهنی سرمایه‌گذاران و ۹ عامل (۱- افشاء اطلاعات سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت، ۲- افشاء هزینه تحقیق و توسعه، ۳- افشاء اطلاعات مخارج سرمایه‌ای، ۴- افشاء اطلاعات شرکت‌های تابعه، ۵- گزارش بخشی، ۶- افشاء اطلاعات تحلیل‌گران،

۷- دسترسی سریع به اطلاعات و رسانه‌ها، ۸- انتشارات اقدامات و تصمیمات سرمایه‌گذاران نهادی، ۹- افشاء ویژگی‌های شرکت مانند اعضا غیرموظف، اندازه، اهرم مالی و سودآوری) بر شفافیت مالی شرکت‌ها اثرگذار است و شفافیت و رفاه ذهنی بر تمایل سرمایه‌گذاران مؤثر است. جدول ۵ کل واریانس تبیین شده و عامل‌ها را نشان می‌دهد.

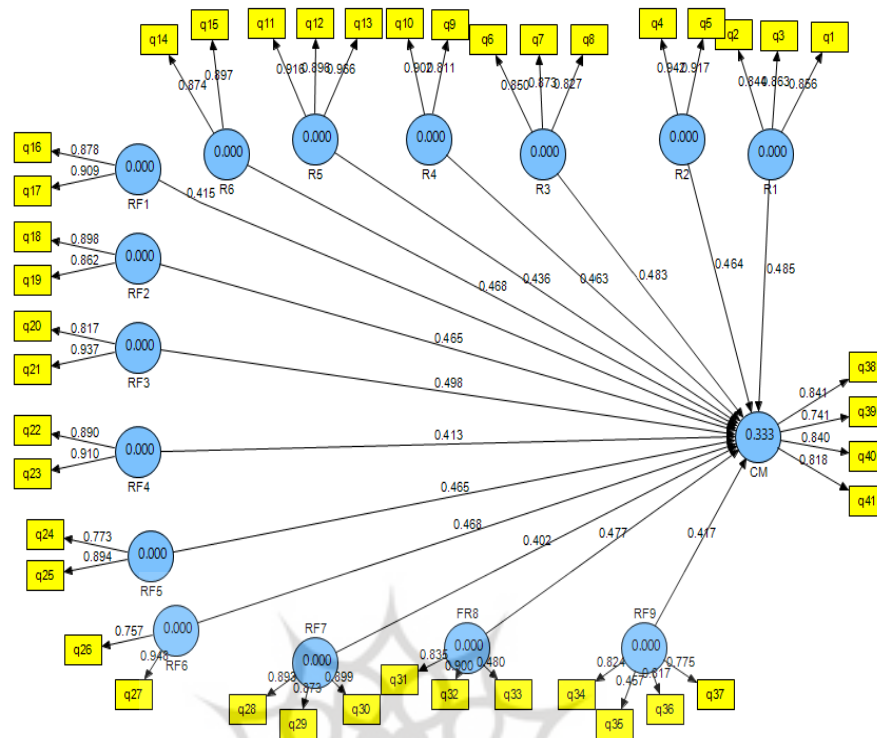
جدول ۵. کل واریانس تبیین شده

مجموعه مجذورات بارهای عاملی استخراج شده			مقادیر ویژه اولیه			عامل‌ها
درصد تجمعی	درصد از واریانس	کل	درصد تجمعی	درصد از واریانس	کل	
۴۴/۵۰۷	۴۴/۵۰۷	۱۶/۴۷۷	۴۴/۵۰۷	۴۴/۵۰۷	۱۶/۴۷۷	خشنودی از افشاء اطلاعات مالی
۵۵/۵۴۵	۱۱/۰۳۸	۴/۰۸۴	۵۵/۵۴۵	۱۱/۰۳۸	۴/۰۸۴	خشنودی از پیش‌بینی سودهای آتی
۶۳/۰۷۹	۷/۵۳۴	۲/۷۸۷	۶۳/۰۷۹	۷/۵۳۴	۲/۷۸۷	خشنودی از عدم احتمال ورشکستگی
۶۸/۰۴۸	۴/۹۶۹	۱/۸۳۸	۶۸/۰۴۸	۴/۹۶۹	۱/۸۳۸	خشنودی از امکان تأمین مالی آسان
۷۲/۳۷۵	۴/۳۲۶	۱/۶۰۰	۷۲/۳۷۵	۴/۳۲۶	۱/۶۰۰	خشنودی از پایبندی به اصول اخلاقی
۷۶/۲۰۰	۳/۸۲۵	۱/۴۱۵	۷۶/۲۰۰	۳/۸۲۵	۱/۴۱۵	خشنودی از مناسبات و ارتباطات با شرکت
۷۹/۳۷۰	۳/۱۷۰	۱/۱۷۳	۷۹/۳۷۰	۳/۱۷۰	۱/۱۷۳	افشاء اطلاعات سرمایه‌بلندمدت
۸۲/۰۴۴	۲/۶۷۳	۱/۰۸۹	۸۲/۰۴۴	۲/۶۷۳	۱/۰۸۹	افشاء هزینه تحقیق و توسعه
۸۴/۱۳۰	۲/۰۸۵	۱/۰۷۱	۸۴/۱۳۰	۲/۰۸۵	۱/۰۷۱	افشاء اطلاعات مخارج سرمایه‌ای
۸۶/۰۲۸	۱/۸۹۸	۱/۰۶۲	۸۶/۰۲۸	۱/۸۹۸	۱/۰۶۲	افشاء اطلاعات شرکت‌های تابعه
۸۷/۶۲۲	۱/۵۹۴	۱/۰۵۸	۸۷/۶۲۲	۱/۵۹۴	۱/۰۵۸	گزارش بخشی
۸۹/۱۲۵	۱/۵۰۳	۱/۰۵۶	۸۹/۱۲۵	۱/۵۰۳	۱/۰۵۶	افشاء اطلاعات تحلیل‌گران
۹۰/۴۳۶	۱/۳۱۰	۱/۰۴۸	۹۰/۴۳۶	۱/۳۱۰	۱/۰۴۸	دسترسی سریع به اطلاعات و رسانه‌ها
۹۱/۶۰۷	۱/۱۷۰	۱/۰۴۳	۹۱/۶۰۷	۱/۱۷۰	۱/۰۴۳	انتشارات اقدامات سهامداران نهادی
۹۲/۶۵۰	۱/۰۴۳	۱/۰۳۸	۹۲/۶۵۰	۱/۰۴۳	۱/۰۳۸	افشاء ویژگی‌های شرکت

تحلیل عاملی تأییدی

پس از تحلیل عاملی اکتشافی بار دیگر برای تأیید عوامل شناسایی شده، از نرم افزار SMARTPLS3 برای تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد که الگوی آن به شرح زیر است.

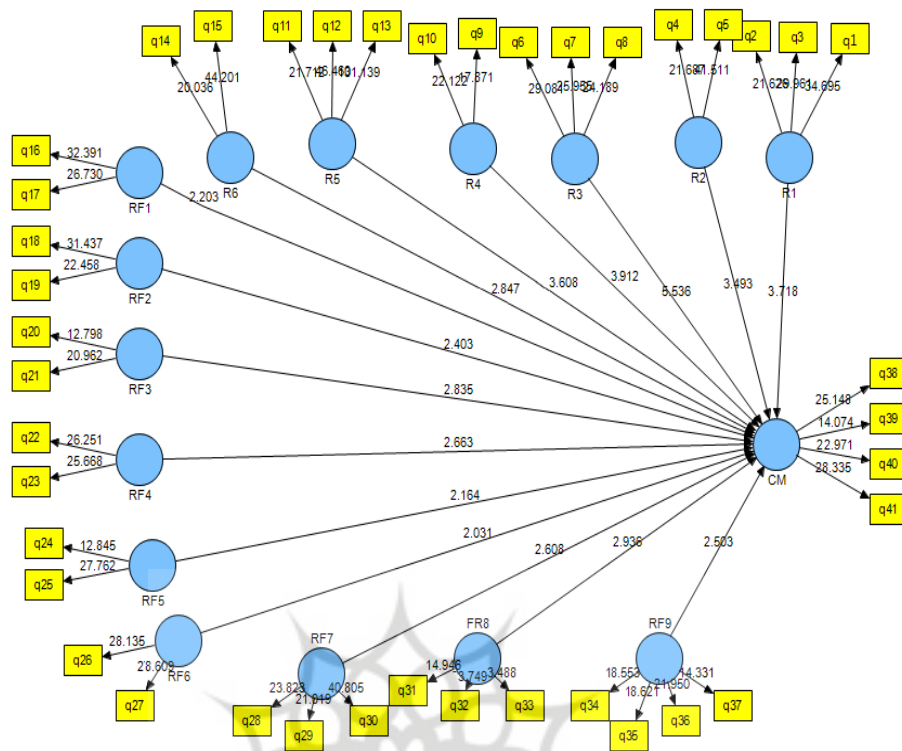
پرتال جامع علوم انسانی

شکل ۱. برازش الگوی ساختاری

تجزیه و تحلیل یافته‌ها

در پژوهش حاضر برای سنجش پایایی از سه روش: بررسی ضرایب بارهای عاملی، ضرایب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی استفاده شد، که نتایج روش اول نشان می‌دهد تمامی ۳۷ گویه از ۰/۴۰ بیشتر است، بنابراین، معیار مناسبی از نظر پایایی است. نتایج روش دوم و سوم نیز که در جدول شماره ۵ آمده است، نشان می‌دهد ضریب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی متغیرها در هر ۱۵ متغیر بالاتر از ۰/۷۰ است که حاکی از پایایی مناسب متغیرها و پرسشنامه است. در پژوهش حاضر، برای تأیید روایی پرسشنامه علاوه بر روش خبرگان از روش صوری و روایی همگرا نیز استفاده شد. که نتایج روایی صوری نشان داد پرسشنامه پژوهش از نظر مناسب بودن گویه‌ها برای اندازه‌گیری هدف مورد نظر مناسب است و مطابق روش فورنل و لارکر (روایی همگرا) اگر مقدار AVE بیشتر از ۰/۴۰ باشد، پرسشنامه دارای روایی است، که مطابق یافته‌های پژوهش در جدول ۶ ضریب AVE برای تمام گویه‌ها بیشتر از ۰/۴۰ است، بنابراین، پرسشنامه دارای روایی است. ضرایب معناداری Z (مقادیر t-values)، آماره دیگری است که در معادلات ساختاری باید مورد بررسی قرار گیرد که اگر ضریب t بیشتر از ۱/۹۶ باشد با سطح اطمینان ۹۵ درصد می‌توان بیان کرد، ۱۵ عامل رفاه ذهنی و شفافیت بر تمایل سرمایه‌گذاری اثر دارد. دومین معیار برای بررسی برازش الگوی ساختاری در یک پژوهش ضرایب R^2 است که مربوط به متغیر وابسته می‌باشد. اگر R^2 بیشتر از ۰/۶۷ باشد برازش الگوی ساختاری مناسب است. معیار سوم برای بررسی برازش الگوی کلی GOF است که اگر مقدار آن بیشتر از ۰/۳۶ باشد برازش الگوی کلی مناسب است. نتایج هر سه معیار همانطور که در نگاره شماره ۶ آمده است، نشان از مناسب بودن مدل و تاثیرگذاری عوامل شناسایی شده دارد.

شکل ۲. ضرایب معناداری t
جدول ۶. یافته‌های پژوهش

سطح معناداری	ضریب مسیر	پایایی ترکیبی	آلفای کرونباخ	روایی همگرا	مؤلفه‌ها مؤثر بر تمایل سرمایه‌گذاری
۳/۷۱۸	۰/۴۸۵	۰/۹۷۹	۰/۹۵۶	۰/۸۲۸	خشنودی از افشاء اطلاعات مالی
۳/۴۹۳	۰/۴۶۴	۰/۹۷۷	۰/۹۵۴	۰/۷۷۷	خشنودی از پیش‌بینی سودهای آتی
۵/۵۳۶	۰/۴۸۳	۰/۹۷۸	۰/۹۵۵	۰/۸۷۶	خشنودی از عدم احتمال ورشکستگی
۳/۹۱۲	۰/۴۶۳	۰/۹۷۲	۰/۹۵۶	۰/۷۷۴	خشنودی امکان تأمین مالی آسان
۳/۶۰۸	۰/۴۳۶	۰/۹۷۷	۰/۹۵۵	۰/۷۵۶	خشنودی از پایبندی به اصول اخلاقی
۲/۸۴۷	۰/۴۶۸	۰/۹۹۲	۰/۹۵۵	۰/۸۸۸	خشنودی از مناسبات و ارتباطات مناسب با شرکت
۲/۲۰۳	۰/۴۱۵	۰/۹۷۲	۰/۹۵۶	۰/۷۶۹	افشاء اطلاعات سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت
۲/۴۰۳	۰/۴۶۵	۰/۹۷۳	۰/۹۵۵	۰/۷۳۳	افشاء هزینه تحقیق و توسعه
۲/۸۳۵	۰/۴۹۸	۰/۹۶۹	۰/۹۵۶	۰/۶۹۷	افشاء اطلاعات مخارج سرمایه‌ای
۲/۶۶۳	۰/۴۱۳	۰/۹۷۶	۰/۹۵۵	۰/۶۶۱	افشاء اطلاعات شرکت‌های تابعه
۲/۱۶۴	۰/۴۶۵	۰/۹۵۹	۰/۹۵۷	۰/۶۲۵	گزارش بخشی
۲/۰۳۱	۰/۴۶۸	۰/۹۶۹	۰/۹۵۸	۰/۶۹۹	افشاء اطلاعات تحلیل‌گران
۲/۶۰۸	۰/۴۰۲	۰/۹۷۰	۰/۹۵۵	۰/۷۵۳	دسترسی سریع به اطلاعات و رسانه‌ها
۲/۹۳۶	۰/۴۷۷	۰/۹۶۰	۰/۹۶۱	۰/۷۱۷	انتشارات اقدامات و تصمیمات سرمایه‌گذاران نهادی
۲/۵۰۳	۰/۴۱۷	۰/۹۷۱	۰/۹۵۹	۰/۸۸۱	افشاء ویژگی‌های شرکت

یافته‌های این پژوهش نشان داد مقدار ضریب مسیر برای عامل اول یعنی خشنودی از افشاء اطلاعات مالی برابر با ۰/۴۸۵ و سطح معناداری برابر با ۳/۷۱۸ و برای عامل دوم یعنی خشنودی از پیش‌بینی سودهای آتی برابر با ۰/۴۶۴ و سطح معناداری برابر با ۳/۴۹۳ و برای عامل سوم یعنی خشنودی از عدم احتمال ورشکستگی برابر با ۰/۴۸۳ و سطح معناداری

برابر با ۵/۵۳۶ و برای عامل چهارم یعنی خشنودی امکان تامین مالی آسان برابر با ۰/۴۶۳ و سطح معناداری برابر با ۳/۹۱۲ و برای عامل پنجم یعنی خشنودی از پابندی به اصول اخلاقی برابر با ۰/۴۳۶ و سطح معناداری برابر با ۳/۶۰۸ و برای عامل ششم یعنی خشنودی از مناسبات و ارتباطات مناسب با شرکت برابر با ۰/۴۶۸ و سطح معناداری برابر با ۲/۸۴۷ و برای عامل هفتم یعنی افشاء اطلاعات سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت برابر با ۰/۴۱۵ و سطح معناداری برابر با ۲/۲۰۳ و برای عامل هشتم یعنی افشاء هزینه تحقیق و توسعه برابر با ۰/۴۶۵ و سطح معناداری برابر با ۲/۴۰۳ و برای عامل نهم یعنی افشاء اطلاعات مخارج سرمایه‌ای برابر با ۰/۴۹۸ و سطح معناداری برابر با ۲/۸۳۵ و برای عامل دهم یعنی افشاء اطلاعات شرکت‌های تابعه برابر با ۰/۴۱۳ و سطح معناداری برابر با ۲/۶۶۳ و برای عامل یازدهم یعنی گزارش بخشی برابر با ۰/۴۶۵ و سطح معناداری برابر با ۲/۱۶۴ و برای عامل دوازدهم یعنی افشاء اطلاعات تحلیل‌گران برابر با ۰/۴۶۸ و سطح معناداری برابر با ۲/۰۳۱ و برای عامل سیزدهم یعنی دسترسی سریع به اطلاعات و رسانه‌ها برابر با ۰/۴۰۲ و سطح معناداری برابر با ۲/۶۰۸ و برای عامل چهاردهم یعنی انتشارات اقدامات و تصمیمات سرمایه‌گذاران نهادی برابر با ۰/۴۷۷ و سطح معناداری برابر با ۲/۹۳۶ و برای عامل آخر یعنی افشاء ویژگی‌های شرکت برابر با ۰/۴۱۷ و سطح معناداری برابر با ۲/۵۰۳ است که این نتایج گویای آن است که سطح معناداری همگی این عامل‌ها بیشتر از ۱/۹۶ است و بنابراین، با اطمینان ۹۵ درصد، می‌توان ادعا کرد پانزده عامل شناسایی شده از طریق مصاحبه با خبرگان و مطالعات کتابخانه‌ای از نظر پاسخ‌دهندگان بر تمایل به سرمایه‌گذاری تاثیر مثبت و معناداری دارد.

نتایج این پژوهش نشان داد ۶ عامل خشنودی از افشاء اطلاعات مالی، خشنودی از پیش‌بینی سودهای، خشنودی از عدم احتمال ورشکستگی، خشنودی امکان تامین مالی آسان، خشنودی از پابندی به اصول اخلاقی، خشنودی از مناسبات و ارتباطات مناسب با شرکت عوامل شناخت رفاه ذهنی سرمایه‌گذاران محسوب می‌شوند که بر تمایل سرمایه‌گذاری اثر دارند که این نتیجه با یافته‌های کارل گراهام (۲۰۰۹)، دی‌تلا و دیگران (۲۰۰۱) که رفاه ذهنی را موثر از عوامل اقتصادی می‌دانند، همسو است. علاوه بر این نتایج پژوهش حاضر نشان داد ۹ عامل (افشاء اطلاعات سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت، افشاء هزینه تحقیق و توسعه، افشاء اطلاعات مخارج سرمایه‌ای، افشاء اطلاعات شرکت‌های تابعه، گزارش بخش‌ها، افشاء اطلاعات تحلیل‌گران، دسترسی سریع به اطلاعات و رسانه‌ها، انتشارات اقدامات و تصمیمات سرمایه‌گذاران نهادی، افشاء ویژگی‌های شرکت)، جزء عوامل شفافیت مالی است و شفافیت مالی بر تمایل سرمایه‌گذاران اثر گذار است. که این نتایج با تحقیقات هالتمن و همکاران، ۲۰۰۴؛ سکالر و همکاران، ۲۰۱۸؛ لینستد و نارین، ۲۰۰۸؛ موریس و همکاران، ۲۰۰۴؛ الت و همکاران، ۲۰۰۲؛ کوبیتانایلا، ۲۰۱۲؛ رودریگزبولیوا، ۲۰۱۳ همسو است.

آزمون فرضیه‌ها

خلاصه نتایج آزمون فرضیه‌های تحقیق در جدول ۷ ارائه شده است.

جدول ۷. خلاصه نتایج پژوهش

فرضیه	ضرایب مسیر	آزمون t	سطح معناداری	نتیجه فرضیه
اول	۰/۴۶۶	۳/۸۵۰	۰/۹۵	تأیید
دوم	۰/۴۴۶	۲/۴۸۲	۰/۹۵	تأیید

در صورتی آماره t گزارش شده بیشتر از ۱/۹۶ باشد، در سطح اطمینان ۹۵ درصد فرضیه‌های پژوهش تأیید می‌شود.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

امروزه شفافیت عامل بسیار تاثیرگذاری در تصمیمات سرمایه‌گذاران است و حتی از دیدگاه برخی محققان شفافیت باعث رفاه ذهنی سرمایه‌گذاران شده و آنها را به سرمایه‌گذاری در شرکت‌های شفاف تشویق می‌کنند و علاوه بر این شفافیت مالی می‌تواند باعث افزایش دسترسی به اطلاعات در مورد سیاست‌های عمومی و بهبود استانداردهای حسابداری و در نهایت کاهش واکنش به شوک‌ها مالی جهانی در بازار سرمایه هر کشوری شود (لوئیس برندا مارکویس و همکاران، ۲۰۱۸). رفاه ذهنی ارزیابی کلی افراد از کیفیت زندگی بر اساس استانداردهای شخصی آنهاست؛ نه بر اساس استانداردهای دیگران و دربرگیرنده دو عامل اصلی است (ژانگ و همکاران، ۲۰۱۵) عوامل زیادی بر رفاه ذهنی سرمایه‌گذاران تاثیرگذار است که از جمله مهم‌ترین آنها می‌توان به امنیت اطلاعات مالی و عدم انحراف از گزارشات حسابداری شرکت‌ها، رضایت از تصمیمات اتخاذ شده مبتنی به سرمایه‌گذاری یا عدم سرمایه‌گذاری در سهامی خاص، احساس آرامش از حضور در بازار سرمایه و ... اشاره داشت. یافته‌های پژوهش نشان داد ۱۵ عامل، شش عامل مربوط به رفاه ذهنی و ۹ عامل مربوط به شفافیت مالی بر تمایل سرمایه‌گذاری اثرگذار است. بر اساس یافته‌های پژوهش عوامل رفاه ذهنی بر تمایل سرمایه‌گذاران اثرگذار باشد، از این رو پیشنهاد می‌شود شرکت‌های از طریق گزارشات تحلیلی و افشای داوطلبانه سعی کنند، رفاه سرمایه‌گذاران را تأمین کنند.

پژوهش‌های حوزه رفتاری دارای محدودیت‌های خاصی هستند. مهم‌ترین محدودیت پژوهش حاضر استفاده از ابزار پرسشنامه است که علاوه بر محدودیت‌های ذاتی پرسشنامه، به دلیل عدم پاسخگویی سرمایه‌گذاران برخی شرکت‌ها، باعث کاهش نمونه پژوهش شده است. محدودیت دیگر به بخش کیفی تحقیق برمی‌گردد، مصاحبه عمیق چون طولانی است و بُعد مسافت و محدودیت زمانی خبرنگار وجود دارد، باعث کاهش تعداد خبرنگاران گردید و از آنجایی که مصاحبه، خصوصاً به طور استاندارد شده، پرسشگر و پاسخگو را در شرایطی بسیار غیر طبیعی قرار می‌دهد و لذا از تمایل او را به صحبت کردن و شکافتن مطالب می‌کاهد؛ مصاحبه با حالتی کاملاً طبیعی انجام شد و سؤالات در طول یک صحبت مطرح شوند، که اثرات این محدودیت کاهش یابد.

تقدیر و تشکر

با عرض ارادت به ساحت مقدس امام زمان (عج)، از همه استادان بزرگوار رشته حسابداری که در طول این مسیر همراه ما بودند بسیار سپاسگزاریم و موفقیت و سربلندی این عزیزان را از خداوند منان خواستاریم.

یادداشت‌ها

1. Schaeferetal	2. Kendall	3. Sobiech
4. Weber and Williman	5. Olsen	6. Mortal and Schill
7. Diacon and Ennew	8. Yim	9. Piketty
10. Calcagnini	11. Ferri	12. Katayama and Kim
13. Sangyong Han, Gene C. Lai , Chia-Ling Ho		
14. Zheng, Zhu, Zhao and Zhang	15. Hahn	16. Akhigbe
17. Hultman and Axelsson		
18. Sclar, Penakalapati, Caruso, Rehfuss, Garn, Alexander, Freeman, Boisson, Medlicott, Clasen		
19. Lindstedt and Naurin	20. Rawlings	
21. Lang, Mark and Mark Maffett	22. Pencek	

منابع

- باجلان، اصغر؛ منصور، مجتبی؛ شعبانی، رضا. (۱۳۹۳). بررسی رابطه اعتماد و اطمینان مصرف‌کننده بر پذیرش برندهای خرده‌فروشی (مطالعه موردی: هاگویان). *مدیریت بازاریابی*، ۹(۲۳)، ۱-۱۷.
- برادران، مراد؛ حسین‌پور، نسرین. (۱۳۹۲). رابطه سرمایه اجتماعی با رفاه ذهنی کارکنان وزارت رفاه و تأمین اجتماعی. *رفاه اجتماعی*، ۱۳(۴۹)، ۵۶-۳.
- برهانی، تهمنه؛ هادی‌زاده مقدم، اکرم. (۱۳۹۵). مطالعه عوامل اثرگذار بر رفاه ذهنی کارکنان. *چشم‌انداز مدیریت دولتی*، ۷، ۱۰۵-۸۵.
- بهارستان، جلال؛ خان محمدی، دکتر محمدحامد؛ یزدانی، شهره. (۱۳۹۸). رتبه‌بندی روش‌های اندازه‌گیری شفافیت گزارشگری مالی: کاربرد تجزیه و تحلیل سلسله‌مراتبی. *مجله دانش حسابداری*، ۱۰(۲)، ۱۵۷-۱۸۲.
- حجت‌الاسلامی، فخرالدین. (۱۳۸۵). بررسی عوامل موثر بر رضایت سهامداران از سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار در چارچوب مدل SERVQUAL. *پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبائی، دانشکده حسابداری و مدیریت*.
- حسین‌زاده، مسعود؛ دوران‌دیش، آرش. (۱۳۹۱). بررسی عوامل موثر بر سرمایه‌گذاری عقلایی. *دانشگاه مازندران، بابلسر، همایش ملی جهاد اقتصادی، آبان، ص ۱۳۵-۱۲۰*.
- حیدرپور، فرزانه، خواجه، محمود. (۱۳۹۳). رابطه بین ویژگی‌های پیش‌بینی سود هر سهم توسط مدیریت بر ریسک و ارزش شرکت با هدف آینده‌نگری در تصمیم‌گیری. *دانش مالی تحلیل اوراق بهادار*، ۷(۲۲)، ۴۶-۲۵.
- رهنمای رودپشتی، فریدون؛ صالحی، اله‌کرم. (۱۳۸۹). *مکاتب و تئوری‌های مالی و حسابداری (مشمول بر نظریات- فرضیات- مدل‌ها- تکنیک‌ها و ابزارها)*. تهران، انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم تحقیقات، چاپ اول.
- سکاران، اوما. ترجمه محمدعلی صائبی و محمود شیرازی. (۱۳۸۰). *روش‌های تحقیق در مدیریت*. تهران، موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی، چاپ پنجم، ۱۳۴-۱۳۲.
- طاهری عابد، رضا، علی نژاد ساروکلانی؛ مهدی، فغانی ماکرانی؛ خسرو. (۱۳۹۷). تأثیر شهرت و امنیت شغلی مدیران عامل بر شفافیت گزارشگری مالی. *مجله دانش حسابداری*، ۹(۴)، ۱۸۵-۲۱۵.
- علوی طبری، سیدحسین؛ پارسایی، منا. (۱۳۹۸). رابطه کیفیت حسابرسی با شفافیت شرکتی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، *پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی*، ۱۱(۴۱)، ۶۸-۳۴.
- مدیری، فاطمه؛ آزاد ارمکی، تقی. (۱۳۹۱). بررسی تفاوت‌های جنسیتی در رفاه ذهنی ایرانیان. *علوم اجتماعی*، ۲، ۲۳۵-۲۲۲.
- مهرآذین، علیرضا؛ مسیح‌آبادی؛ ابوالقاسم؛ دهنوی، محمدعلی. (۱۳۹۰). شفافیت اطلاعات مالی و محتوای اطلاعاتی سود. *مجله دانش حسابداری*، ۳(۸)، ۱۱۳-۱۳۰.
- نادری، سعید؛ حیدرپور، فرزانه؛ یعقوب‌نژاد، احمد. (۱۳۹۷). رابطه بین کیفیت اطلاعات حسابداری و همبستگی نرخ رشد شرکت با صنعت. *پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی*، ۲(۳۹)، ۱۹۱-۲۱۸.
- هاشمی تپله نوئی، مصطفی؛ نیک‌کار، جواد. (۱۴۰۰). تأثیر شاخص‌های کیفیت حسابرسی، محیط رقابتی و راهبری شرکتی بر رفتارهای غیراخلاقی مدیران: با تأکید بر دو بعد افق تصمیم‌گیری و نوع پیش‌بینی در رفتار مدیران. *مجله دانش حسابداری*، انتشار آنلاین.
- یوسفی اصل، فرزانه؛ ملانظری، مهناز؛ سلیمانی امیری، غلامرضا. (۱۳۹۳). تبیین مدل شفافیت گزارشگری مالی. *پژوهش‌های تجربی حسابداری*، ۴(۱۴)، ۳۸-۱.

References

- Akhigbe, A., McNulty, James E., Stevenson, B.A. (2013). How does transparency affect bank financial performance? *International Review of Financial Analysis*, 29(C), 24-30.
- Alawi Tabari, S.H., Parsaee, M. (2019). The relationship between audit quality and corporate transparency in companies listed on the Tehran Stock Exchange. *Financial Accounting and Auditing Research*, 11(41), 34-68 [In Persian].

- Alt, J.E., Lassen, D.D. (2006). Fiscal transparency, political parties, and debt in OECD countries. *European Economic Review*, 50(2006), 1403–1439.
- Alt, J.E., Lassen, D.D., Skilling, D. (2002). Fiscal transparency, gubernatorial approval, and the scale of government: Evidence from the States. *State Politics and Policy Quarterly*, 2(3), 230–250.
- Baharestan, J., Khan Mohammadi, M.H., Yazdani, Sh. (2019). Ranking of financial reporting transparency measuring methods: Application of hierarchical analysis. *Journal of Accounting Knowledge*, 10(2), 157-182 [In Persian].
- Bajlan, A., Mansoori, M., Shabani, R. (2014). Investigating the relationship between consumer trust and confidence in the acceptance of retail brands (Case study: Hakopian). *Marketing Management*, 9(23), 1-17 [In Persian].
- Baradaran, M., Hosseinpour, N. (2013). The relationship between social capital and the mental well-being of the employees of the ministry of welfare and social security. *Social Welfare*, 13(49), 3-56 [In Persian].
- Borhani, T., Hadizadeh Moghadam, A. (2016). Study of factors affecting employees' mental well-being. *Public Management Perspectives*, 7, 85-105 [In Persian].
- Brandao-Marques, L., Gelos, G., Melgar, N. (2018). Country trans-parency and the global transmission of financial shocks. *Journal of Banking and Finance*, 96, 56-72.
- Bruni, L., Porta, P.L. (2007). Handbook on the Economics of Happiness. Cheltenham, *Uk Northampton, Ma, Usa*: Edward Elgar
- Bushman, R. Pitotroski, J. Smit. A. (2004). What determines corporate transparency? *Journal of Accounting Research*, 42, 2-22.
- Calcagnini, G. (2018). Social capital and well-being in the Italian provinces. *Socio-Economic Planning Sciences*, 68, 3-22.
- Diacon, St., Ennew, Ch. (2001). Consumer perceptions of financial risk: Geneva papers on risk and insurance. *Issues and Practice*, 26(3), 389-409.
- Diner, S. (1998). Social welfare in shumsky. N. (ed). Encyclopedia of urban america. *Santa Barbara*. Clif. Abc clio.
- DiTella, R., MacCulloch, R.J. Oswald, A.J. (2001). Preferences over inflation and unemployment: Evidence from surveys of happiness. *American Economic Review*, 91(1), 335-341.
- Elliott, W.B., Rennekamp, K.M., B.J. White. (2015). Does concrete language in disclosures increase willingness to invest? *Review of Accounting Studies*, 20(2), 839-865.
- Gerasimov, E., Dombrovskii, V. (2002). Dynamic network model of investment control for quadratic risk function. *Automation and Remote Control*, 63(2), 280-288.
- Graham, C. (2009). *Happiness around the world*, Oxford University Press.
- Grandon, E (2005). Extension and validation of the theory of planned behavior: The case of electronic commerce adoption in small and medium sized businesses in Chile. *Ph.D. Dissertation*, Southern Illinois University Carbondale.
- Haidarpour, F., Khajeh, M. (2014). The relationship between the characteristics of earnings per share forecast by management on risk and value of the company with the aim of foresight in decision making. *Quarterly Journal of Financial Knowledge of Securities Analysis*, 7(22), 25-46 [In Persian].
- Haln, V. (2008). Committees-sequential voting and transparency. *Mathematical Social Sciences*, 56(3), 366–385.
- Han, S., Gene, L., Chia-Ling, H. (2018). Corporate transparency and reserve management: Evidence from US property-liability insurance companies. *Journal of Banking and Finance*, 12, 256-268.
- Hashemi Tilenoei, M., Nikkar, J. (2021). The effect of audit quality indicators, competitive environment and corporate governance on managers 'unethical behaviors: with emphasis on two dimensions of decision-making horizon and type of forecasting in managers' behavior. *Journal of Accounting Knowledge*, Online publication [In Persian].

- Hojjat al-Islami, Fakhreddin (2006). Investigating the effective factors on shareholders' satisfaction with investing in the stock exchange within the framework of SERVQUAL model. *Master Thesis*, University of Allameh Tabatabai, Faculty of accounting and management [In Persian].
- Hosseinzadeh, M., Dorandish, A. (2012). Investigating the factors affecting rational investment. Mazandaran University, Babolsar, *National Conference on Economic Jihad*, November, 120-135 [In Persian].
- Hsiu-JenFu. (2006). Effects of financial information transparency on investor behavior in Taiwan stock market. *Graduate Student Theses, Dissertations, and Portfolios*, 258-269.
- Hultman, J., Axelsson, B. (2004). Towards a typology of transparency for marketing management research. *Industrial Marketing Management*, 36(5), 627-635.
- Karevold, K., Teigen, K.H. (2010). Progress framing and sunk costs: How managers' statements about project progress reveal their investment intentions. *Journal of Economic Psychology*, 31(4), 719-731.
- Katayama, M., Kim, Kwang, H. (2018). Uncertainty Shocks and the relative price of investment goods. *Review of Economic Dynamics, Elsevier for the Society for Economic Dynamics*, 30, 163-178.
- Kendall, C. (2018). The time cost of information in financial markets. *Journal of Economic Theory*, 176(C), 118-157.
- Lang, M., Mark, M. (2011). Transparency and liquidity uncertainty in crisis periods. *Journal of Accounting and Economics*, 52(2-3), 101-125.
- Layard, R., Chisolm, D., Patel, V., Saxena, S. (2013). *Mental illness and unhappiness*, CEP discussion paper No. 1239. London: Centre for economic performance, London School of Economics and Political Science.
- Lindstedt, C., Naurin, D. (2008). Transparency against corruption: A cross-country analysis. *Management Journal of Business Ethics*, 95, 487-506.
- Mehrazin, A., Masihabadi, A., Dehnavi, M.A. (2011). Transparency of financial information and profit information content. *Journal of Accounting Knowledge*, 3(8), 113-130 [In Persian].
- Modiry, F., Azad Armaki, T. (2012). A study of gender differences in the mental welfare of Iranians. *Social Science Quarterly*, 2, 222-235 [In Persian].
- Morris, R.D.B., Gary, Ph. (2004). Financial reporting practices of Indonesian companies before and after the Asian financial crisis. *Asia Pacific Journal of Accounting*, 193-221.
- Mortal, S., Schill, M. (2018). The role of firm investment in momentum and reversal. *Journal of Empirical Finance*, 48, 255-278.
- Naderi, S., Haidarpour, F., Yaqub N.A. (2018). The relationship between the quality of accounting information and the correlation of company growth rate with industry. *Financial Accounting and Auditing Research*, 2(39), 191-218 [In Persian].
- Naylor, C., Parsonage, M., McDaid, D., Knapp, M., Fossey, M., Galea, A. (2012). *Long-term conditions and mental health: The cost of co-morbidities*. London: The King's Fund and Centre for Mental Health.
- Olsen, R. (1997). Investment risk: The expert's perspective. *Financial Analysis Journal*, 53(2), 6-38.
- Park, S.M., Sung, Ch., Choi, M.K. (2010). The effect of paternal investment on female fertility intention in South Korea. *Evolution and Human Behavior*, 31(6), 447-452.
- Pencek, A.J. (2008). Social disclosure, financial disclosure and the cost of equity capital. *Accounting, Organizations and Society*, 26(7-8), 597-616.
- Quintanilla Mendoza, G. (2012). E-transparencia y e-rendición de cuentas en los sitios web mexicanos. *Espacios Públicos*, 15(34), 95-119.
- Rahnamay Roodpashti, F., Salehi, A.K. (2010). *Schools and theories of finance and accounting* (including theories, hypotheses, models, techniques and tools). Tehran, Islamic Azad University Publications, Research Sciences Branch, First Edition [In Persian].
- Rawlings, B. (2008). Measuring the relationship between organizational transparency and trust. *The Measurement Standard*, 8, 425-439.
- Ricciardi, V. (2008). *Handbook of finance: Investment management and financial management*. ch10. Published by John Wiley & Sons, 11, 369-378.

- Rodríguez Bolívar, M.P., Caba, C., López, A.M. (2013). Online budget transparency in OECD member countries and administrative culture. *Administration and Society*, 8, 333-356.
- Sakaran, U. (translated by Saebi M.A. and Shirazi, M.) (2001). *Research Methods in Management*. Tehran, Institute of higher education and research in management and planning, Fifth Edition, 132-134 [In Persian].
- Schaefer, R. Olsen, J. Thach, L. (2018). Exploratory wine consumer behavior in a transitional market: The case of Poland, *Wine Economics and Policy*, 7, 54-64.
- Sciar, G.D., Penakalapati, G., Caruso, B.A., Rehfuess, E.A., Garn, J.V., Alexander, K.T., Freeman, M.C., Boisson, S., Medlicott, K., Clasen, T. (2018). Exploring the relationship between sanitation and mental and social well-being: A systematic review and qualitative synthesis. *Social Science & Medicine*, 217, 121-134.
- Shim, G.Y., Lee, S.H., Kim, Y.M. (2008). How investor behavioral factors influence investment satisfaction, trust in investment company, and reinvestment intention. *Journal of Business Research*, 61(1), 47-55.
- Taheri Abed, R., Ali Nejad Saroklai, M., Faghani Makrani, Kh. (2018). The impact of CEO reputation and job security on financial reporting transparency. *Journal of Accounting Knowledge*, 9(4), 185-215 [In Persian].
- Thomas, K.A., Rickwood, D. (2013). Clinical and cost-effectiveness of acute and subacute residential mental health services: A systematic review. *Psychiatric Services*, 64(11), 1140-1149.
- Veld, C., Veld-Merkoulova, Y.V. (2008). The risk perceptions of individual investors. *Journal of Economic Psychology*, 29(2), 226-252.
- Weber, E., Milliman, R. (1997). Perceived risk attitudes relating risk perception to risky choice. *Management Science*, 43(2), 123-144.
- Weber, E.U., Blais, A.R., Betz, N.E. (2002). A domain-specific risk-attitude scale: measuring risk perceptions and risk behaviors. *Journal of Behavioral Decision Making*, 15(4), 263-290.
- Weber, E.U., Milliman, R.A. (1997). Perceived risk attitudes: Relating risk perception to risky choice. *Management Science*, 43(2), 123-144.
- Yim, J.B., SikKim, D., Park, D. (2018). Modeling perceived collision risk in vessel encounter situations. *Ocean Engineering*, 166(2018), 64-75.
- Yousefi Asl, F., Malanzari, M., Soleimani Amiri, Gh. (2014). Explain the financial reporting transparency model. *Empirical Accounting Research*, 4(14), 1-38 [In Persian].
- Zheng, X., Zhu, W., Zhao, H., Zhang, C. (2015). Employee well-being in organizations: Theoretical model, scale development, and cross-cultural validation. *Journal of Organizational Behavior*, 36, 621-644.